

EN FYSISK SKRÄCKFÖRESTÄLLNING OM TANKENS KRAFT OCH FAKE NEWS

Dark Minds



RIKSTEATERN



AV ISABEL CRUZ LILJEGREN

LÄRARHANDLEDNING

Om lärarhandledningen

Denna lärarhandledning från Riksteatern är ett stöd för dig som ska samtala med elever om *Dark Minds*. Vi vill inspirera dig som lärare och ger i detta häfte ett antal förslag till diskussioner och fördjupat arbete i klassrummet. Handledningen är inte tänkt att genomföras i sin helhet, du väljer bara den eller de delar som du tycker är relevanta för dig och dina elever.

Lärarhandledningen är ett komplement till Riksteaterns skrift *Att öppna nya världar* som mer i detalj beskriver Riksteaterns grundläggande synsätt kring hur lärare kan arbeta med en ung publik i samband med en scenkonstupplevelse. *Att öppna nya världar* finns på Riksteaterns hemsida.

Vänliga hälsningar

Riksteatern Barn & Unga

Dark Minds

Handlingen i korthet

När Nils var 14 år övade han tillsammans med tre kompisar på en koreografi i skolans gymnastiksal för att kunna uppträda på skolans vinterbal. Samma dag som balen skulle ha ägt rum hittades tre av ungdomarna döda i gymnastiksalen. En modern vandringsägen spreds om att de döda ungdomarna finns kvar i något slags mellanrum eftersom de aldrig fick dansa på balen. Enligt myten känner den som dansar tryckare i gymnasalen ett finger som knacker en på ryggen. Den person som tackar ja till att dansa med spöket dansar sig till döds.

Idag studerar Nils psykologi på universitetet och som en del av sina studier tar han sig tillbaka till den gymnastiksal där hans tre kompisar dog oväntat för många år sedan. Genom att rekonstruera händelseförloppet hoppas han kunna förstå vad som egentligen hände och bearbeta sitt trauma. Han tar hjälp av tre personer för att gestalta de tre kompisar som omkom i samband med repetitionerna den ödesdigra dagen.

Förord av regissören och koreografen

I gränslandet mellan dikt och verklighet

Med *Dark Minds* vill vi skapa en triggande spänning och få publiken att fundera över vad som är uppdigt och vad som är på riktigt. Vi har velat skapa en magisk berättelse om mörker som både ska skrämma men även kittla åskådarna att vilja veta mer.

Våra första minnen av skräck är böcker och filmatiseringar av Stephen King som exempelvis *Jurtjyrkogården* och *The Shining*. Liksom många andra tonåringar såg vi dessa filmer i smyg med återkommande mardrömmar som följd. Vissa klassiska scener från filmerna har verkligen etsat sig fast: det forsande blodet i hotellkorridoren i *The Shining* eller den besatta flickan från *Exorcisten* som går baklänges nedför trapporna.

Och visst minns vi hur vi brukade berätta spökhistorier för varandra, den ena läskigare än den andra. Eller när vi gjorde anden i glaset och glaset började flytta sig på egen hand. Vi blev livrädda, skrattade och frågade varandra vem det var som tryckte på glaset. Halvt på skämt, halvt på allvar. Ingen ville erkänna. Var det någon av kompisarna som hade styrt glaset eller var det en helt annan kraft?

Det är precis det gränslandet mellan dikt och verklighet som vi velat komma åt i *Dark Minds*. Vår ambition är att fånga en ung publik genom att berätta något de har närmare till än vad vuxna har.

Vi har båda en dansbakgrund från Balettakademien i Stockholm, även om vi senare valde olika inriktningar: dramatik och koreografi. Vi har följt och beundrat varandras arbete under flera år och när vi bestämde oss för att göra något ihop blev det naturligt att använda oss av våra respektive konstformer för att skapa *Dark Minds*.

Skräck kan väcka känslor av rädsla, spänning men även lust och

nostalgi. Skräck har en omedelbar effekt på sin publik och kan få en publik att både lyssna och söka ny kunskap.

Isabel Cruz Liljegren, regissör

Mari Carrasco, koreograf



Så här förbereder du dig och eleverna inför föreställningen

Gör inte besöket till en skoluppgift med krav på ”läxa” i någon form. Då blir det mer lustfyllt för eleverna och utbytet blir både större och mer berikande.

Förbered däremot gärna eleverna på de praktiska förutsättningarna inför teaterbesöket, exempelvis bussresa, tider, plats och annan väsentlig information.

Du kan med fördel titta igenom ordlistan och sammanfattningen som finns i denna handledning för att se om det kan finnas något där som eleverna kan behöva gå igenom för att kunna ta till sig föreställningen så bra som möjligt.

I föreställningen nämns både självmord och självska debeteende. Om dessa ämnen har varit, eller är, aktuella för någon eller flera av dina elever kan du fundera på om det kan vara bra att i förväg uppmärksamma gruppen på att dessa ämnen kommer att beröras i föreställningen. På sidan 24 i lärarhandledningen finns exempel på organisationer som arbetar med ungdomar som tampas med självmordstankar och självska debeteenden. Det kommer även att förekomma låtsas-blod i föreställningen i händelse att någon av eleverna skulle vara känslig för blod.

Under föreställningen

Den unga publiken reagerar ofta annorlunda än vuxna när de upplever scenkonst. Ibland kan vuxna tycka att den som skrattar högt, kommenterar något, vrider sig oroligt eller på annat sätt reagerar på det som sker låter för mycket eller är störande. Du kan vara trygg i att de skådespelare som Riksteatern väljer att turnera med för en ung publik är vana vid att hantera detta. Däremot känner du dina elever bäst och kan därför spela en viktig roll när det gäller att läsa av situationer under

föreställningen om det skulle behövas. Läs gärna mer om detta i *Att öppna nya världar* på riksteatern.se/foreochefter

Efter föreställningen

Var generös med tiden efter föreställningen. Låt upplevelsen sjunka in utan stress.

Ett samtal kring en föreställning ger plats för fördjupad reflektion om såväl handling och tematik som konstnärliga uttryck i form av gestaltning, ljus, ljud, kostym, mask och scenografi.

Genom att som lärare vara lyhörd och lyssna in vad eleverna verkar nyfikna på och har behov av att prata om kommer du märka att det är både lätt och roligt att leda ett öppet och konstruktivt analysamtal.



Samtal i klassrummet

Ta med eleverna på en minnesrunda

I en så kallad minnesrunda kan du som lärare ge alla elever möjlighet att tänka tillbaka på föreställningen och minnas specifika detaljer, det kan vara en enskild händelse eller något så enkelt som ett klädesplagg, ett ljud eller en rörelse. Fortsätt sedan att tillsammans beskriva föreställningen på ett objektivt sätt, fritt från värdering och tolkning.

Genom att börja med att prata om sådant som inte har med tolkningar av innehållet att göra kan alla i klassen delta på lika villkor, exempelvis hur många som var på scen, hur scenografin såg ut eller hur föreställningen arbetade med ljus och ljud. På så sätt skapar du en bra grund för att eleverna även ska våga säga något när ni sedan går över till tolkningar och diskussioner. Ju utförligare ni beskriver det ni varit med om, desto större blir möjligheterna att i nästa steg hitta olika tolkningar och sätt att analysera föreställningen.

Efter minnesrundan finns alla möjligheter att fördjupa samtalet, både utifrån föreställningens konstnärliga element och berättelsens innehåll och tematik.

Dunkla Sinnen

Ett sätt att fördjupa samtalet kopplat till föreställningen är att utgå från dess titel: Dark Minds. I föreställningen översätts detta till svenska som Dunkla sinnen. Bägge dessa ord är så kallade homonymer, det vill säga ord med flera betydelser. Dunkel kan betyda mörk eller skuggig, men också hemlighetsfull, oförklarlig eller mystisk. Sinnen kan ju både syfta på våra fem kroppsliga sinnen (smak, hörsel, syn, känsel och lukt) och vara synonymt med medvetande, själ och psyke. Ibland används ordet även för att beskriva någons tycke och smak eller temperament. Att ha sinne för något betyder att ha en känsla, talang eller förståelse för något.

Utifrån dessa olika möjliga tolkningar kan ni diskutera tillsammans, i helklass eller mindre grupper kring följande frågor:

- Hur skulle ni förklara uttrycket ”Dunkla sinnen”?
- Hur många olika tolkningar av uttrycket kan ni tillsammans i klassen/gruppen komma på?
- Hur stämmer de olika tolkningarna av uttrycket överens med olika tolkningar av berättelsen?
- Varför tror ni att skaparna har valt att använda sig av det engelska uttrycket snarare än det svenska?



Repetitionsbild från Riksteaterns lokaler i Hallunda.

Tema: Skräck

Det finns goda skäl till varför ungdomar fascineras av skräck

Bonusläsning till dig som är lärare

Varför skräck särskilt verkar tilltala ungdomar är en fråga med gamla anor. Inte minst debatterades den flitigt på 1800-talet, då genren exploderade tack vare billiga tidningshäften, så kallade penny dreadfuls, fyllda med bloddrypande historier. Flera av dessa berättelser var föregångare till dagens urban legends (moderna vandringssägner), till exempel historierna om djävulsgestalten Spring-heeled Jack som mängder av vittnen svor på att de sett på Londons hustak under 1800-talets första hälft.

Många debattörer förfasades, framför allt över att läsekretsen till stor del bestod av lättpåverkade unga människor. Mer än hundra år före 1980-talets videovåldsdebatt var det alltså läsandet som antogs inspirera till våldsdåd och bidra till moraliskt förfall.

Något mer sansade röster avvisade idén om skräcken som farlig, utan beskrev den istället som en medveten provokation, ett sätt för den yngre generationen att gå över gränser och utmana den goda smaken. Det finns säkert viss sanning i det, men även den förklaringen är en förenklad beskrivning av dragningskraften hos en genre som vissa pekar ut som den äldsta vi har.

Skildringar av monster tycks ha en nästan lika lång historia som människosläktet. Vår äldsta bevarade berättelse, Gilgamesh-eposet, är exempelvis fullt av dem. Eller som författaren H.P. Lovecraft uttryckte saken: ”Människans äldsta och starkaste känsla är fruktan, och den äldsta och starkaste sortens fruktan är fruktan för det okända.” Rädslan har helt enkelt varit vår ständiga följeslagare genom historien, och därmed även berättelserna om den.

Frågan är om inte skräckgenrens envisa popularitet bland tonåringar mer än något annat beror på att de befinner sig i den tid i livet

då man på allvar blir medveten om och tvingas konfrontera tillvarons mörkaste sidor. Då insikten om vår egen dödlighet, den blinda slumpens nyck och människans grymhet drabbar oss med full kraft. Genom fiktiva berättelser där våra största rädslor får gestalt och därmed också blir möjliga att konfrontera och (ofta) besegra, erbjuder skräck en svåröverträffad möjlighet att bearbeta dessa existentiella trauman.

Eftersom genren handlar om att konkretisera våra rädslor är den även bärare av en av litteraturens mest grundläggande och anrika traditioner, nämligen metaforen, vilken utgör en omistlig beståndsdel i alla skräckklassiker. Precis som Dracula på sin tid speglade den victorianska sexualskräcken, handlar *The Shining* i grunden inte om ett hemsökt hotell utan om att leva med en pappa som är våldsam alkoholist (en berättelse som snarare blir mindre outhärdlig när förälderns brutalitet får en övernaturlig förklaring).

Redan på 300-talet före Kristus beskrev Aristoteles katarsis, den renande upplevelsen av att ha sett fruktansvärda ting utspela sig framför våra ögon. Ingen genre tar det begreppet på större allvar än skräcken. En bra rysare lämnar oss i publiken inte bara med dunkande hjärtan utan också med en känsla av lättnad över att ha sett ondskan i vitögat och överlevt.

Varje tid har sina egna favoriter. Men själva fasan, och behovet att bearbeta den, är evig.

Gustav Tegby
Dramaturg, dramatiker och författare, framför allt verksam inom skräck och fantastik





Hitta metaforen

I Gustav Tegbys text på föregående uppslag beskriver han hur många skräckhistorier kan ses som metaforer för vanliga rädslor i verkliga livet.

Hjälps åt i klassen att lista olika exempel på skräck i populärkulturen. Det kan vara film, litteratur, scenkonst eller någon annan konststart. Låt sedan eleverna, i grupp eller helklass, fundera över vad dessa berättelser kan vara metaforer för i verkliga livet? Kan samma berättelse tolkas som metafor för olika saker?

Skriv en skräckberättelse

Ge eleverna som individuell uppgift att, med stöd av tipsen nedan, skriva en egen skräcknovell. Eller, om ni vill variera formen för skrivandet, ett drama för scen, film eller radio? Det finns även möjlighet för eleverna att ta inspiration från nästa tema: Based on a true story.

Tre tips till den som vill skriva skräck

- Hitta metaforen: Vilket verkligt fenomen tycker du är otäckt? Hur kan du göra om det till något övernaturligt?
- Skräck bygger helt på att vi bryr oss om huvudpersonen som utsätts för fasorna. Fundera på hur du uppnår det? Är hen ett barn i en utsatt situation, en ovanligt trevlig person som verkligen inte förtjänar någon skit, eller en människa som drabbats hårt av livet redan innan?
- Undvik att förklara för mycket. Skräck är en gåtfull genre. Monstren och fasorna får gärna röra sig i skuggorna utan att någonsin bli helt tydliga. Lämna antydningar, men låt läsarens fantasi göra en stor del av jobbet.

Tema: "Based on a true story"

Myten om *Gloomy Sunday*

Berättelsen i *Dark Minds* är inspirerad av de myter och historier som finns kopplade till musikstycket *Gloomy Sunday* som skapades av den ungerska pianisten och kompositören Rezs Seress till en text av László Jávör. Sången spelades in första gången 1933 och har sedan dess tolkats många gånger. En av de mest kända är Billie Holidays inspelning från filmen *The Kovac Box* som också den är löst baserad på låten.

Flertalet musikförlag refuserade först låten då den ansågs alltför deprimerande och efter att låten släpptes började det gå rykten om fall där personer lyssnat på låten i anslutning till att de begått självmord, bland annat Seress före detta fästmo. Tidningarna var snabba på att hitta fler kopplingar mellan självmord och musikstycket vilket till slut ledde till att låten bannlystes från att spelas på BBC, ett förbud som lyftes först 2002. Även Seress själv tog livet av sig 1968. Än idag är *Gloomy Sunday* allmänt känd som "Självordslåten".

Det finns en hel del information om denna moderna myt på internet, inte sällan kryddade med explicita och brutala skildringar av hur personer tagit sitt liv. Vi vill därför uppmärksamma dig som lärare på detta och att det finns flera organisationer att vända sig till i de fall elever har funderingar kring självmord eller av andra skäl kan behöva komma i kontakt med kunnig personal i ämnet.

"Sanna" historier i populärkulturen

Som det nämns i texten ovan är föreställningen inspirerad av en riktig sång och riktiga händelser. Exakt vad som är sant och inte är däremot svårt att veta. Föreställningen i sig gör inte heller något slags anspråk på att leverera något slags sanning.

I populärkulturen är begreppet "baserad på en sann historia" väl etablerat, inte minst inom skräckgenren. Hur pass nära verket faktiskt är den ursprungliga berättelsen kan variera kraftigt och det är inte sällan

det uppstår debatt kring hur mycket sanning det faktiskt behöver vara i berättelser som får epitetet "baserad på en sann historia". Exempelvis har det senaste åren släppts flera filmer som bygger på kända människors liv. I samband med lanseringen av dessa har det nästan alltid uppstått diskussioner om huruvida dessa filmer verkligen speglar den sanna bilden av dessa personer. Några exempel på sådana filmer är: *Monica* (om Monica Zetterlund), *Ted* (om Ted Gärdestad), *Unga Astrid* (om Astrid Lindgren) och *Bohemian Rhapsody* (om Freddie Mercury).

Det finns också exempel på kulturella verk där skaparna gått ett steg längre:

Gömnda

1995 gavs boken *Gömnda* av Lisa Marklund ut första gången med underrubriken "en sann historia". 2009 gick man ut med information om att boken är av fiktiv karaktär. Författaren menar att de förändringar som gjorts har varit för att skydda dem som berättelsen handlar om men har senare medgett att det kanske varit bättre att benämna berättelsen som "baserad på en sann historia". Källa: Wikipedia

The Blair Witch Project

Skräckfilmen *The Blair Witch Project* hade premiär 1999 och använder ett konstnärligt grepp som kallas find footage. Filmen är helt gjord med handkameror som skådespelarna själva håller i och grundhistorien är att dessa filmer hittats i skogen efter att ungdomarna försvunnit. För att marknadsföra filmen gick man först ut med att den var en dokumentär. Det skapades till och med fiktiva nyhetsartiklar om de försvunna ungdomarna för att skapa intresse för filmen. Find footage-begreppet används även i *Dark Minds* där vi får ta del av de ungdomarnas sista dagar i livet via kassettbandsinspelningar.

Att diskutera i klassrummet:

- Hur sann behöver en berättelse vara för att få kunna utge sig för att få kallas "baserad på en sann historia"?
- Är det skillnad på hur stor sanningshalten behöver vara i ett fiktivt verk, beroende på genre? Skulle det exempelvis vara mer okej att en skräckföreställning går långt från sanningen än en fiktiv film om en verklig person, trots att båda är "baserade på verkliga händelser"? Om det är skillnad, på vilket sätt och varför?
- Vad tror ni det är som gör att en historia som kanske är lite sann engagerar mer än en helt fiktiv historia?
- Är det okej att göra som teamet bakom *The Blair Witch Project*, att först gå ut och låtsas att en film är sann för att få uppmärksamhet? Varför? Varför inte?
- Är det ens viktigt att veta om något är sant eller inte, när det handlar om ett konstnärligt verk? Varför? Varför inte?
- Hur tror ni att vår syn på sanning påverkas av den här typen av berättelser som rör sig i gränslandet mellan sanning och fiktion?

16

Fördjupningsuppgift: Sanning eller konsekvens

Låt eleverna, i grupp eller individuellt, välja ett konstverk som påstår sig vara baserat på en sann historia eller verkliga händelser. Ovan hittar ni några exempel att använda er av, men det går lika bra att ta en egen idé som eleven eller du som lärare tycker är intressant att undersöka. Ge dem uppgiften att försöka ta reda på, så långt det går, vad det är i berättelsen som är sanning och vad som är fiktion. Be eleverna hitta fakta från så många olika källor som möjligt för att sedan göra en egen bedömning av vad som kan tänkas stämma och inte. Låt dem sedan redovisa sina resultat för varandra.

Fördjupningsuppgift: Källkritik

När ni kommit så långt kan ni gå vidare till riktiga nyhetsartiklar utifrån

samma metod. Ni kan även använda ovanstående diskussionsfrågor och applicera på nyheter. Hur hårt går det att vinkla en händelse innan beskrivningen blir osann? Krävs det rena osanningar för att klassa något som fake news eller räcker det med att bara presentera en del av en sanning för att det ska bli för missvisande för att kallas en riktig skildring?



Repetitionsbild från Riksteaterns lokaler i Hallunda.

17



Repetitionsbild från Riksteaterns lokaler i Hallunda.

Handledningen och läroplanen

Här nedan följer exempel på delar ur läroplanen som på olika sätt knyter an till innehållet i föreställningen och innehållet i denna lärarhandledning.

Grundskolan

Svenska centralt innehåll åk 7–9

Berättande texter och sakprosatexter

- Skönlitteratur för ungdomar och vuxna från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. Skönlitteratur som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor. Lyrik, dramatik, sagor och myter.
- Några skönlitterära genrer och hur de stilistiskt och innehållsligt skiljer sig ifrån varandra.
- Texter som kombinerar ord, bild och ljud, och deras språkliga och dramaturgiska komponenter. Hur uttrycken kan samspela med varandra, till exempel i tv-serier, teaterföreställningar och webbtexter.

Språkbruk

- Ord och begrepp som används för att uttrycka känslor, kunskaper och åsikter. Ords och begrepps nyanser och värdeladdning.
- Etiska och moraliska aspekter på språkbruk, yttrandefrihet och integritet i olika medier och sammanhang.

Informationssökning och källkritik

- Hur man sovrar i en stor informationsmängd och prövar källors tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt.

Samhällskunskap centralt innehåll åk 7–9

Information och kommunikation

- Mediernas roll som informationsspridare, opinionsbildare, underhållare och granskare av samhällets maktstrukturer.
- Nyhetsvärdering och hur den kan påverka människors bilder av omvärlden. Hur individer och grupper framställs, till exempel utifrån kön och etnicitet.

Gymnasiet

Utdrag ur kursplanen i Svenska 1 (100p)

- Centrala motiv, berättarteknik och vanliga stildrag i fiktivt berättande, till exempel i skönlitteratur och teater samt i film och andra medier.

Centralt innehåll i Samhällskunskap 1a1 (50p)

- Källkritik. Metoder för att söka, kritiskt granska, värdera och bearbeta information från källor i digital och annan form.



Repetitionsbild från Riksteaterns lokaler i Hallunda.

Ordlista

Här nedan förklaras några ord och uttryck från föreställningen.

- Trauma:** När kroppen utsatts av yttre påverkan (fysiskt trauma), eller psykisk påverkan i form av exempelvis en chockartad upplevelse (psykiskt trauma). Effekterna från ett trauma kan både vara övergående eller bestående.
- Posttraumatiskt stressyndrom:** En medicinsk diagnos som kan ges till personer som har vissa symptom/besvär som en följd av ett psykiskt trauma.
- ”Att vara kapabel till något”:** Uttryck för att ha förmågan och kunskapen att göra något.
- Mastermind (engelska):** Betyder direkt översatt ”mästerhjärna”. Är även namnet på ett populärt brädspel från 70-talet.
- ”See you later alligator” (engelska):** Uttryck som betyder ”vi ses” (ordagrant: vi ses senare, alligator). Uttrycket har också ett lika känt svar som lyder ”After a while crocodile” (ordagrant: om ett tag, krokodil). Uttrycket fick internationell spridning på 50-talet genom en känd rock’n roll-låt med samma namn.
- Svartsjukedrama:** Svartsjuka är rädsla för att någon ska ta något, eller någon ifrån dig. Svartsjukedrama är det som händer när svartsjuka uppstår i en relation, där exempelvis en person i ett par tror att någon annan är ute efter ens partner. Eller när två vän-

ner blir kära i samma person. Svartsjukedrama är ett begrepp som ibland används på löpsedlar som beskriver våld i nära relationer.

- Exemplarisk:** När någon eller något är ett bra exempel på något eller en god förebild.
- Koreografi:** Konsten att skapa dans. En dans som någon skapat/koreograferat.
- Bomberjacka:** En typ av jacka som ursprungligen bars av stridspiloter i USA och som under 1990-talet kom att förknippas med den nynazistiska rörelsen i bland annat Sverige. Den laddningen har inte jackmodellen idag.
- Ockult:** Ockultism är ett samlingsbegrepp för olika idéer om att det finns en andlig värld som vi människor kan kommunicera med och använda oss av.
- Intervall:** I detta sammanhang ett musikaliskt intervall, alltså avståndet mellan två olika toner. Tritonusintervallet, som också kallas djävulsintervallet, är intervallet mellan tre hela tonsteg (exempelvis C till Fiss). Intervallet är populärt inom både hårdrock och skräckfilmsmusik på grund av den dramatiska känsla som det dissonanta (se förklaring av dissonant nedan) ljudet skapar. Det mest kända exemplet på användning av djävulsintervallet är inledningen till Beethovens femte symfoni.

- Dissonant:** (Disharmoni) Ljud, ackord eller klang som kan upplevas som skärande, missljudande. Motsats till harmoni.
- Pentagram:** En femuddig stjärna som kan uppritas i ett drag med räta linjer. Den kan återfinnas som symbol i en mängd olika sammanhang, såväl mystiska, ockulta, religiösa som matematiska.
- Voodoo-docka:** Ett verktyg inom svart magi, där dockan sägs representera en fysisk person. Det som dockan utsätts för kommer att drabba den som dockan representerar. Detta är dock en förvrängd version av hur dockor använts traditionellt inom den verkliga voodoo-religionen där dockorna snarare varit ett verktyg för att få kontakt med andra och avlidna personer.
- Vit makt-musik:** En musikgenre där texterna har ett nynazistiskt, rasistiskt eller nationalistiskt budskap. Musikgenren kallas bland anhängare även för frihetsrock. Musiken är ofta rock, men även inslag av andra musikaliska grenar, till exempel folkmusik eller klassisk musik, kan förekomma.

Källor: NE.se, synonymer.se, wikipedia.com, urbandictionary.com, sv.bab.la, betydelse-definition.com

Organisationer att vända sig till

Suicidezero.se

Suicidprevention.se

Mind.se

nationellasjalvskadeprojektet.se/

umo.se/att-ma-daligt/skada-sig-sjalv/



Repetitionsbild från Riksteaterns lokaler i Hallunda.

Länklista

I ett fördjupande arbete om källkritik kan eleverna genom det digitala spelet Fake it to make it lära sig mer om mekanismerna bakom fake news och hur dessa skapas.

<https://www.fakeittomakeitgame.com/>

Här finns Riksteaterns skrift *Att öppna nya världar* med tips till skolpersonal och andra vuxna kring att uppleva och samtala om scenkonst med barn och unga:

<https://www.riksteatern.se/om-oss/barn-och-unga/att-ga-pa-teater-och-dans-med-barn-och-skolelever/>



Repetitionsbild från Riksteaterns lokaler i Hallunda.

Vi tar den unga publiken på allvar

Riksteatern tar alltid den unga publiken på allvar. Det gör vi genom att aktivt se på samhället ur ungas synvinkel och spegla maktförhållandena mellan vuxna och ungdomar på ett trovärdigt sätt för den yngre publiken.

Precis som för vuxna är konsten och olika konstnärliga uttryck viktiga i sig och ska inte ha krav på sig att ha tydliga syften och mål. Varje enskild Riksteaterproduktion för den unga publiken står för sig själv och existerar utifrån sitt eget konstnärliga uttryck.

Scenkonst berör, och inte alltid på ett sätt som är lätt att förutsäga. Hur konsten landar hos de ungdomar du ansvarar för beror helt och hållet på vad de varit med om och vad de bär inom sig.

Hjälp oss bli bättre

Vi på Riksteatern är måna om att det pedagogiska material vi tar fram är vad du som lärare och pedagog behöver. Därför ser vi gärna att du delar med dig av dina åsikter om denna lärarhandledning till oss. Vad är bra? Vad fungerar mindre bra? Vad har vi missat? Vi vill veta allt, från det stora till det lilla.

Mejla oss gärna!

Du är varmt välkommen att dela med dig av dina tankar eller återkoppla till oss på barnochunga@riksteatern.se

Det är vi som jobbar med *Dark Minds*

Manus och regi **Isabel Cruz Liljegren**

Koreografi **Mari Carrasco**

Dramaturger **Ninna Tersman, Jani Lohikari**

Med **Sophie Augot, Klas Lagerlund, Lucas Carlsson, Fredrik Quíñones**

Inspelade röster Malte Gårdinger, Leonel Cubas, Ima Nilsson, Adrián Macéus

Scenografi, kostym- och ljusdesign **Chrisander Brun**

Ljuddesign **Bernt Karsten Sannerud**

Maskdesign **Linda Sandberg**

Koreografiassistent **Julia Kraus Dybeck**

Scenmästare **Cilla Berndalen**

Kostym- och rekvisitatekniker/Turnéledare **Cajsa Oscarsson**

Ljus- och ljudtekniker **Nikita Johansson, Albin Hallgren Åkerman**

Marknadsförare **Linda Persson**

Producent **Jenny Engström**

Redaktion lärarhandledning **Beatrice Sehlin Letfors, Joacim Gustafson,**

Jenny Engström

Konstnärlig ledare Barn & Unga **Bengt Andersson**

Colombine Teaterförlag

Läs mer om *Dark Minds*

riksteatern.se/forestallningar/darkminds

RIKSTEATERN

Scenkonst som sätter tankar och känslor i rörelse, för alla överallt.

Närmare 38 000 medlemmar skapar möjligheternas scen och öppnar mötesplatser i hela Sverige.

riksteatern.se/darkminds

Riksteatern
145 83 Norsborg
Tel: 08-531 991 00

info@riksteatern.se · riksteatern.se